

Plačilna nesposobnost - Češka

KAZALO

- 1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?
- 2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?
- 3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?
- 5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?
- 6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?
- 7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?
- 8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?
- 9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?
- 10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?
- 11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?
- 12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?
- 13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?
- 14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?
- 15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?
- 16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?
- 17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravni okvir

Postopek zaradi insolventnosti na Češkem ureja zlasti zakon št. 182/2006 o insolventnosti in postopkih v primeru insolventnosti (*Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení*, v nadaljnjem besedilu: zakon o insolventnosti), subsidiarno pa zakon št. 99/1963, tj. zakonik o civilnem postopku (*Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*).

Pomemben instrument je tudi zakon št. 312/2006 o stečajnih upraviteljih (*Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích*), ki (skupaj z zakonom o insolventnosti) določa pravni okvir za poklic stečajnega upravitelja.

Veljavna različica teh določb je na voljo na portalu javne uprave (*Portál veřejné správy*) na spletnem naslovu: <https://portal.gov.cz/app/zakony/>.

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti se lahko sproži proti fizičnim in pravnim osebam, ne glede na to, ali so gospodarski subjekti.

Posamezne vrste postopkov zaradi insolventnosti (stečaj, reorganizacija in odpis dolga) se razlikujejo glede na to, katerim subjektom so namenjene. Predlog za stečaj se lahko vloži zoper vse subjekte, reorganizacija je namenjena izključno podjetjem, odpis dolga pa zlasti subjektom, ki niso gospodarski subjekti (kot je pojasnjeno v nadaljevanju).

Postopek zaradi insolventnosti se ne more sprožiti zoper državo, avtonomne lokalne organe, politične stranke in gibanja med volitvami ter druge izbrane subjekte, ki so predvsem javne narave. Za finančne institucije in zavarovalnice se uporabljajo posebna pravila.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Insolventnost ali grozeča insolventnost

Postopek zaradi insolventnosti je sodni postopek, ki obravnava insolventnost dolžnika ali grozečo insolventnost in načine za njeno obravnavanje. Osnovno izhodišče je torej obstoj insolventnosti ali grozeče insolventnosti.

Dolžnik je insolventen, če (*pogoji so kumulativni*):

- ima več upnikov;
- ima denarne obveznosti, ki so zapadle pred več kot 30 dnevi;
- navedenih obveznosti ne more izpolniti.

Dolžnik se šteje za insolventnega zlasti, če je prenehal odplačevati precejšen delež svojih dolgov ali ne more poravnati takih obveznosti več kot tri mesece po njihovi zapadlosti ali če morebitnih zapadlih denarnih terjatev do dolžnika ni mogoče poravnati z izvršbo ali zplembo.

Dolžnik, ki je gospodarski subjekt (bodisi pravna bodisi fizična oseba), je insolventen tudi, če je prezadolžen. Prezadolžen je, če ima več upnikov, znesek njegovih obveznosti pa presega vrednost njegovega premoženja.

Grozeča insolventnost pomeni, da je ob upoštevanju vseh okoliščin mogoče razumno predvidevati, da dolžnik ne bo mogel ustrezno in pravočasno izpolniti pomembnega dela svojih denarnih obveznosti.

Vrste postopkov zaradi insolventnosti

Češko pravo razlikuje med tremi osnovnimi načini obravnavanja dolžnikove insolventnosti ali grozeče insolventnosti v postopku zaradi insolventnosti, ki so:

- stečaj (*konkurs*),
- reorganizacija (*reorganizace*) in
- odpis dolga (*odlužen*).

V zakonu o insolventnosti ni navedeno, katero od metod insolventnosti naj bi posamezni dolžnik uporabljal, zato lahko med njimi izbira. Poleg likvidacijskega postopka (stečaja) obstaja tudi element sanacije (reorganizacija in odpis dolga). Izbira primerne metode za obravnavanje dolžnikove insolventnosti bi morala temeljiti prizadevanju za najboljši možni rezultat za upnike.

Stečaj je splošni način obravnavanja insolventnosti, pri katerem se na podlagi sklepa o začetku stečajnega postopka preverjene terjatve upnikov večinoma poravnajo z izkupičkom od prodaje premoženja. Naporavnane terjatve ali njihovi deli ne prenehajo, razen če to določa zakon. Ta metoda insolventnosti se uporablja vedno, kadar ni mogoče uporabiti reorganizacije ali odpisa dolga kot zmernejših postopkov zoper dolžnika ali če se med postopkom izkaže, da teh metod ni mogoče nadaljevati.

Reorganizacija se lahko uporablja za obravnavanje insolventnosti ali grozeče insolventnosti dolžnika, ki je gospodarski subjekt. Vključuje reorganizacijo podjetja. Običajno se pričakuje, da bodo terjatve upnikov postopoma poravnane, dolžnikovo podjetje pa med tem še naprej posluje v skladu z ukrepi za oživitvev njegovega upravljanja iz načrta za reorganizacijo, ki ga odobri stečajno sodišče. Upniki spremljajo, kako načrt napreduje.

Odpis dolga je način obravnavanja insolventnosti ali grozeče insolventnosti dolžnika, ki v bistvu nima poslovnih dolgov in, če je pravna oseba, ni gospodarski subjekt. Pri tej metodi insolventnosti se bolj upoštevajo socialni kot ekonomski vidiki. Cilj je dolžniku omogočiti „nov začetek“ in ga motivirati, naj dejavno sodeluje pri vračanju svojega dolga, in sicer vsaj do 30-odstotne napovedane ravni, če so upniki nezavarovani. Predpostavlja se, da bodo terjatve zavarovanih upnikov poravnane iz zavarovanja s premoženjem. Obenem je cilj tudi zmanjšati javno porabo sredstev za sanacijo subjektov, ki se znajdejo v socialnih težavah. Odpis dolga se lahko doseže z unovčenjem stečajne mase, časovnim načrtovanjem odplačevanja ali kombinacijo obeh ukrepov.

Kdo lahko vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti?

Postopek zaradi insolventnosti se lahko začne šele po vložitvi predloga. Začne se na datum, na katerega se predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložijo dolžniki in upniki, le pri grozeči insolventnosti ga lahko vložijo le dolžniki.

Dolžnik, ki je gospodarski subjekt (bodisi fizična bodisi pravna oseba), mora predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vložiti takoj, ko izve ali bi moral ob primerni skrbnosti izvedeti za svojo insolventnost.

Začetek stečajja

Stečajno sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka kot ločeno sodno odločbo. V izjemnih primerih se lahko ta sodna odločba združi s sklepom o insolventnosti (če je dolžnik oseba, ki ne more izkoristiti reorganizacije ali odpisa dolga). Razglasitev stečajja začne veljati, ko je sklep o začetku stečajnega postopka objavljen v registru insolventnosti.

Začetek reorganizacije

Reorganizacija se začne z dovoljenjem stečajnega sodišča, ki se izda na podlagi vloge dolžnika ali registriranega upnika.

Dovoljenje za reorganizacijo se lahko dodeli, če (*pogoji niso kumulativni*):

- je skupni letni neto promet dolžnika v zadnjem obračunskem obdobju pred predlogom za začetek postopka zaradi insolventnosti znašal vsaj 50 000 000 CZK ali
- ima dolžnik vsaj 50 zaposlenih ali
- stečajnemu sodišču skupaj s predlogom za začetek postopka zaradi insolventnosti in najpozneje do datuma sklepa o insolventnosti predloži načrt za reorganizacijo, ki ga je odobrila vsaj polovica vseh zavarovanih upnikov (izračunana glede na skupni znesek terjatev) in vsaj polovica vseh nezavarovanih upnikov (prav tako izračunana na podlagi zneska terjatev).

Reorganizacija ni dopustna, če je dolžnik pravna oseba v postopku likvidacije, trgovec z vrednostnimi papirji ali subjekt z dovoljenjem za trgovanje na blagovni borzi v skladu s posebno zakonodajo.

Stečajno sodišče dovoli reorganizacijo, če so izpolnjeni ustrezni zakonski pogoji. Pritožba ni mogoča.

Stečajno sodišče zavrne vlogo za dovoljenje za reorganizacijo, če (a) je ob upoštevanju vseh okoliščin mogoče razumno domnevati, da je namen nepošten, (b) je vlogo znova predložila oseba, katere preteklo vlogo za dovoljenje za reorganizacijo je sodišče že obravnavalo, ali (c) je upnik vložil vlogo, ki ni bila odobrena na skupščini upnikov. Pritožbe zoper take sodne odločbe lahko vložijo le subjekti, ki so predložili vlogo.

Začetek odpisa dolga

Vlogo za odpis dolga predloži dolžnik na predpisanem obrazcu in ji po potrebi priloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti (če postopka zaradi insolventnosti ni začel upnik).

Vloga za odpis dolga in njene priloge morajo vsebovati zlasti podatke o dolžnikovih preteklih in pričakovanih prihodnjih prihodkih, seznam premoženja in seznam obveznosti. Če želi kdo podariti dolžniku darilo, da bi bili lahko izpolnjeni pogoji za odpis dolga, ali če želi dolžniku izvajati redna denarna plačila med odpisom dolga, dolžnik vlogi za odpis dolga priloži ustrezno darilno pogodbo ali sporazum o prihodkih.

Če so pogoji izpolnjeni, stečajno sodišče izda dovoljenje za odpis dolga. Vlogo za odpis dolga zavrne, če je mogoče ob upoštevanju vseh okoliščin razumno domnevati, da je namen nepošten, ali če bi zaradi odpisa dolga nezavarovani upniki prejeli manj kot 30 % svojih terjatev (razen če se s tem strinjajo). Stečajno sodišče vlogo za odpis dolga zavrne tudi, če dosedanja rezultati postopka kažejo, da je dolžnik nepremišljen ali malomaren pri izpolnjevanju obveznosti v postopku zaradi insolventnosti. Zoper zavrnitev vloge se lahko pritoži samo dolžnik.

Kdaj začne veljati začetek postopka zaradi insolventnosti

Začetek postopka zaradi insolventnosti začne veljati ob objavi obvestila o začetku postopka zaradi insolventnosti v registru insolventnosti (glej v nadaljevanju). Učinki začetka postopka trajajo vsaj do konca postopka zaradi insolventnosti, razen če je za katero od metod insolventnosti v zakonu določeno drugače.

Začasni ukrepi do sprejetja sklepa o insolventnosti

Stečajno sodišče lahko po uradni dolžnosti naloži začasne ukrepe do sprejetja sklepa o predlogu za začetek postopka zaradi insolventnosti, razen če je z zakonom določeno drugače. Če si kdo prizadeva za začasni ukrep, ki bi ga lahko stečajno sodišče sicer naložilo po uradni dolžnosti, mu ni treba položiti varščine. Dolžniku ob predložitvi vloge za začasni ukrep ni treba položiti varščine.

S takimi začasnimi ukrepi lahko stečajno sodišče med drugim:

- imenuje začasnega upravitelja;
- omeji nekatere učinke, povezane z začetkom postopka zaradi insolventnosti;
- naloži kateremu od vložnikov predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti, naj položi varščino, ki krije nadomestilo škode ali druge izgube, nastale dolžniku.

Register insolventnosti

Postopek zaradi insolventnosti je objavljen v registru insolventnosti, ki ga upravlja ministrstvo za pravosodje (*Ministerstvo spravedlnosti*). Gre za elektronski informacijski sistem javne uprave, dostopen na spletnem naslovu <https://isir.justice.cz/>.

Register insolventnosti obstaja predvsem zato, da je javnost lahko čim bolj obveščena o postopkih zaradi insolventnosti in da se lahko spremlja njihov napredek. Register se uporablja za objavo sklepov stečajnega sodišča v postopkih zaradi insolventnosti in povezanih sporih, predloženih vlog in drugih informacij, če je to določeno v zakonu o insolventnosti ali če tako odloči stečajno sodišče.

Register insolventnosti je javno dostopen (razen nekaterih podrobnosti). Vsi imajo pravico, da ga preučijo ter naredijo kopije in izvlečke.

Register insolventnosti ni le vir informacij, temveč je ključen za vročitev dokumentov, kar pomeni, da je sredstvo za objavo večine sodnih odločb in drugih dokumentov. Postopki zaradi insolventnosti so na splošno objavljeni v registru insolventnosti v dveh urah od vložitve predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti (med delovnim časom sodišča). Vse sodne odločbe in drugi dokumenti so nato objavljeni v registru insolventnosti. Tako imajo vsi vpogled v postopke zaradi insolventnosti, ki potekajo na Češkem.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Stečajna masa

Če predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vloži dolžnik, je stečajna masa sestavljena iz premoženja, ki je v lasti dolžnika, ko nastanejo učinki, povezani z začetkom postopka zaradi insolventnosti, in premoženja, ki ga dolžnik pridobi med postopkom zaradi insolventnosti.

Če predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti vloži upnik, je stečajna masa sestavljena iz premoženja, ki je v lasti dolžnika ob začetku veljavnosti začasnega ukrepa stečajnega sodišča, s katerim je (delno ali v celoti) omejena dolžnikova pravica do razpolaganja s premoženjem, premoženja, ki je v lasti dolžnika ob začetku veljavnosti sklepov o insolventnosti dolžnika, in premoženja, ki ga dolžnik pridobi med postopkom zaradi insolventnosti po začetku veljavnosti navedenih sklepov.

Če je dolžnik solastnik premoženja, se njegov delež tega premoženja vključi v stečajno maso. To premoženje je del stečajne mase, tudi če je del skupnega premoženja zakoncev.

Premoženje drugih oseb, ki niso dolžniki, je del stečajne mase, če je to določeno z zakonom, zlasti če gre za povračilo na podlagi brezpredmetnih pravnih aktov. To premoženje se za namene prodaje premoženja šteje za del dolžnikovega premoženja.

Če ni drugače določeno z zakonom, stečajno maso sestavljajo zlasti denarna sredstva, premičnine in nepremičnine, obrati in oprema, bančne knjižice, potrdilo o vlogi in druge oblike vlog, delnice, menice, čeki ali drugi vrednostni papirji, deleži, dolžnikove denarne in nedelarne terjatve, vključno s pogojnimi terjatvami in še nezapadlimi terjatvami, dolžnikova plačila in plača, bonusi in prihodki namesto dolžnikovih plačil za delo, druge pravice in drugo premoženje z vrednostjo, ki se lahko izrazi v denarju. Stečajna masa vključuje tudi postavke, kot so obresti, dobički, koristi in ugodnosti, povezani z zgoraj navedenim premoženjem.

Če ni drugače določeno z zakonom, premoženje, ki ga ni mogoče zapleniti v postopku izvršbe ali zplembe, ni del stečajne mase. To ureja zakon št. 99/1963, tj. zakonik o civilnem postopku. Kar zadeva premoženje v dolžnikovi lasti, se izvršba ne more uporabljati za dolžnike, ki morajo nujno zadostiti svojim in družinskim materialnim potrebam ali opravljati svoje delovne naloge, ter za predmete, katerih prodaja bi bila *contra bonos mores* (zlasti vsakodnevnih oblačil, običajnih gospodinjstskih predmetov, poročnih prstanov in drugih podobnih predmetov, medicinskih pripomočkov in drugih predmetov, ki jih dolžniki potrebujejo zaradi bolezni ali invalidnosti, denarja v znesku, ki je enak dvakratniku življenjskega minimuma za posameznike, in hišnih živali). Vendar predmeti, ki jih dolžnik uporablja pri poslovanju, niso izključeni iz stečajne mase. Če ni drugače določeno z zakonom, stečajna masa ne vključuje premoženja, ki se lahko v skladu s posebno zakonodajo odsvoji le na posebej določen način (npr. ciljno usmerjena nepovratna sredstva in vračljiva pomoč iz državnega ali lokalnega proračuna ali državnega sklada).

Obravnavanje premoženja, ki ga dolžnik pridobi ali se nanj prenese po začetku postopka zaradi insolventnosti

Na splošno se premoženje, ki ga dolžnik pridobi ali se nanj prenese po začetku postopka zaradi insolventnosti, vključi v stečajno maso. To se lahko spremeni glede na uporabljeno metodo insolventnosti. Dolžniki lahko premoženje v stečajni masi odsvojijo samo, če pri tem upoštevajo omejitve v zvezi z navedeno posamezno fazo postopka zaradi insolventnosti in metodo insolventnosti.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Naloga in položaj stečajnega upravitelja

Glavna naloga stečajnega upravitelja je upravljati dolžnikovo stečajno maso ter reševati povezane in druge spore. Stečajni upravitelj si prizadeva za sorazmerno, hitro, gospodarno in čim večje poplačilo upnikov.

Njegova dolžnost je, da ravna vestno in s primerno skrbnostjo. Storit mora vse, kar se lahko razumno zahteva od njega, da so terjatve upnikov poplačane v čim večjem deležu. Prednost mora dati skupnemu interesu upnikov pred svojim interesi in interesi drugih.

V stečajnem postopku je stečajni upravitelj pooblaščen, da odsvoji stečajno maso, izvršuje pravice in izvaja obveznosti, povezane z dolžnikom, v zadevah, povezanih s stečajno maso. Zlasti izvršuje pravice delničarjev, povezane z deleži v stečajni masi, opravlja naloge delodajalca v zvezi z zaposlenimi pri dolžniku ter je odgovoren za poslovanje dolžnikovega podjetja, knjigovodstvo in spoštovanje davčnih predpisov. Stečajni upravitelj mora tudi unovčiti stečajno maso.

V postopkih reorganizacije predvsem nadzoruje dejavnosti dolžnika, ki sam nadaljuje vodenje poslov, še naprej opredeljuje premoženje in sestavlja njegov popis, obravnava povezane spore, pripravlja seznam upnikov in jih dodaja nanj ter poroča odboru upnikov. Stečajni upravitelj tudi deluje v imenu skupščine delničarjev ali skupščine članov dolžnika.

V postopku odpisa dolga stečajni upravitelj sodeluje s stečajnim sodiščem in upniki pri nadzorovanju dolžnika in njegovih dejavnosti, prodaji njegovega premoženja in razdeljevanju mesečnih plačil upnikom v okviru časovnega načrta vračil.

Status dolžnika

V stečajnem postopku dolžnik izgubi pooblastilo za odsvojitve svoje stečajne mase, izvrševanje drugih pravic in izpolnjevanje obveznosti, povezanih s stečajno maso. To pooblastilo se prenese na stečajnega upravitelja. Po zakonu pravni akti, ki jih izvrši dolžnik v teh zadevah, potem ko se pooblastilo za odsvojitve stečajne mase prenese na stečajnega upravitelja, nimajo učinka v razmerju do upnikov.

V postopku reorganizacije dolžnik sam še naprej vodi stečajno maso, vendar pri tem veljajo nekatere omejitve. Pravne akte, ki so bistveni za odsvojitve in upravljanje stečajne mase, izvršuje dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, vendar le s soglasjem odbora upnikov. Dolžnik, ki krši to obveznost, je odgovoren za škodo ali vse druge izgube, povzročene upnikom ali tretjim osebam. Člani upravne skupščine dolžnika so solidarno odgovorni za tako škodo ali vse druge izgube. „Pravni akti, ki so bistveni“ pomenijo akte, ki bistveno spremenijo vrednost stečajne mase, položaj upnikov ali raven poplačila upnikov. Stečajni upravitelj deluje v imenu skupščine delničarjev ali skupščine članov dolžnika.

V postopku odpisa dolga dolžnik tudi ohrani v posesti stečajno maso, vendar pri tem veljajo nekatere omejitve. Dolžnika nadzorujejo stečajno sodišče, stečajni upravitelj in upniki.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Na splošno pobot ureja civilni zakonik. Splošno pravilo je, da če imata stranki druga do druge iste vrste terjatev, lahko katera koli stranka drugo obvesti, da bo pobotala svojo terjatev do nasprotne stranke. Pobot se lahko začne takoj, ko ima stranka pravico zahtevati poravnavo terjatve in plačati svoj dolg. Pobot izniči dve terjatvi v obsegu, v katerem sovpadata. Če se ne ujemata popolnoma, se terjatev pobota podobno kot pri izpolnitvi terjatve. Ti učinki nastanejo, ko terjatvi postaneta upravičeni do pobota.

V postopku zaradi insolventnosti se lahko medsebojne terjatve dolžnika in upnika pobotajo po sklepu o insolventnosti, če so izpolnjeni zakonski pogoji za pobot (v skladu s civilnim zakonikom), preden je sprejeta odločitev o metodi insolventnosti, in sicer če ni drugače določeno v zakonu o insolventnosti.

Pobot v postopku zaradi insolventnosti ni dopusten, zlasti če:

- dolžnikov upnik ni postal registrirani upnik za terjatev, ki se lahko prizna, ali
- je dolžnikov upnik pridobil terjatev, ki se lahko prizna, na podlagi pravnega akta, ki nima učinkov, ali
- je dolžnikov upnik vedel za dolžnikovo insolventnost ob pridobitvi terjatve, ki se lahko prizna, ali
- mora dolžnikov upnik še plačati dolžnikovo zapadlo terjatev v obsegu, ki presega upnikovo terjatev, ki se lahko prizna, ali

- v primerih, ki jih določi stečajno sodišče, ali pri začasnem ukrepu stečajnega sodišča.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Vzajemne pogodbe

Če je dolžnik ob razglasitvi stečaja ali odobritvi reorganizacije ali odpisa dolga pogodbeni stranka pri vzajemni pogodbi, vključno s predpogodbo, ki jo mora dolžnik ali nasprotna stranka ob razglasitvi stečaja ali odobritvi reorganizacije ali odpisa dolga še v celoti izvesti, velja naslednje:

- v stečajnem postopku ali postopku odpisa dolga lahko stečajni upravitelj izvede pogodbo namesto dolžnika in si prizadeva, da druga pogodbeni stranka izpolni obveznosti po pogodbi, lahko pa izpolnitev pogodbe zavrne;
- v postopku reorganizacije ima dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, enako pooblastilo, vendar mora pridobiti soglasje odbora upnikov.

V stečajnem postopku ali postopku odpisa dolga se šteje, da je stečajni upravitelj, ki ne navede, da se bo pogodba izvedla v 30 dneh od sklepa o začetku stečajnega postopka ali dovoljenja za odpis dolga, zavrnil izvajanje pogodbe. Do takrat nasprotna stranka ne more odstopiti od pogodbe, razen če to omogočajo pogodbene določbe. V postopku reorganizacije mora dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov in v 30 dneh od odobritve reorganizacije ne navede, da zavrača izvedbo vzajemne pogodbe, to izvesti.

Nasprotna stranka, ki mora prva zagotoviti izvajanje, lahko to odloži, dokler se ne izvrši ali zagotovi vzajemno izvajanje, razen če je nasprotna stranka pogodbo sklenila po objavi sklepa o insolventnosti.

Če stečajni upravitelj ali dolžnik, ki sam nadaljuje vodenje poslov, zavrne izvajanje pogodbe, lahko nasprotna stranka zahteva odškodnino za nastalo škodo, tako da v 30 dneh od zavrnitve izvajanja prijavi terjatev. Terjatve nasprotne stranke, ki izhajajo iz nadaljevanja pogodbe po razglasitvi stečaja, so terjatve do stečajne mase.

Nasprotna stranka ne more zahtevati odškodnine za delno izpolnitev pogodbe, izvedeno pred sklepom o insolventnosti, ker dolžnik ni izvedel svojega dela pogodbe.

Fiksne pogodbe

Če se dogovori, da se dobavljiv predmet po tržni ceni dobavi ob točno določenem času ali v določenem obdobju in če se pogodba izvede ali če rok poteče šele po razglasitvi stečaja, ni mogoče zahtevati izpolnitve obveznosti, temveč se lahko zahteva le odškodnina za škodo, ki je nastala, ker dolžnik ni izpolnil obveznosti. „Škoda“ pomeni razliko med dogovorjeno ceno in plačano tržno ceno na dan začetka veljavnosti razglasitve stečaja v kraju, ki je v pogodbi določen kot kraj izvajanja. Nasprotna stranka lahko zahteva odškodnino kot upnica, če terjatev prijavi v 30 dneh od razglasitve stečaja.

Posojilna pogodba

Če je dolžnik sklenil posojilno pogodbo, lahko stečajni upravitelj po razglasitvi stečaja zahteva vračilo posojila pred iztekom pogodbenega posojilnega obdobja.

Zakup, podzakup

O zakupnih in podzakupnih pogodbah obstajajo podrobne določbe. Stečajni upravitelj je po razglasitvi stečaja med drugim upravičen do odstopa od zakupne ali podzakupne pogodbe, ki jo je sklenil dolžnik, v obdobju, določenem z zakonom ali pogodbo, tudi če je sklenjena za določeno obdobje. Odpovedni rok ne sme biti daljši od treh mesecev. To ne posega v določbe civilnega zakonika o tem, kdaj in pod katerimi pogoji lahko zakupodajalec odstopi od zakupa.

Osutek pogodb dolžnika, ki jih mora nasprotna stranka ob razglasitvi stečaja šele sprejeti

Ob razglasitvi stečaja prenehajo zahtevki dolžnika za sklenitev pogodb, ki jih je treba šele sprejeti, in vsi osnutki pogodb, ki jih je dolžnik sprejel, a jih še ni sklenil, če vključujejo stečajno maso. Osnutke pogodb, ki jih dolžnik ob razglasitvi stečaja še ni sprejel, lahko sprejme le stečajni upravitelj.

Pridržek lastninske pravice

Če je dolžnik predmet prodal s pridržkom lastninske pravice in ga kupcu dobavil pred razglasitvijo stečaja, lahko kupec bodisi vrne predmet bodisi zahteva nadaljnje izvajanje pogodbe. Če dolžnik pred razglasitvijo stečaja kupi predmet s pridržkom lastninske pravice in prejme račun, prodajalec ne more zahtevati vračila predmeta, če stečajni upravitelj obveznosti iz pogodbe izpolni takoj, ko ga prodajalec k temu pozove.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Začetek postopka zaradi insolventnosti ima naslednje učinke:

- terjatve in druge pravice, povezane s stečajno maso, se ne morejo uveljavljati z vložitvijo tožbe, če se lahko uveljavljajo s prijavo;
- pravica do poplačila iz zavarovanja, povezanega s premoženjem v dolžnikovi lasti ali premoženjem v stečajni masi, se lahko uveljavlja in na novo pridobi le pod pogoji, določenimi v zakonu o insolventnosti. To velja tudi za uveljavljanje sodne pridržne pravice ali zastavne pravice do zablombe nepremičnine, predlagane po začetku postopka zaradi insolventnosti;
- izvršba ali zablomba premoženja v dolžnikovi lasti ter drugega premoženja v stečajni masi se lahko odredi ali začne, vendar se ne more izvesti. Vendar se za terjatve do stečajne mase in enakovredne terjatve izvršba ali zablomba premoženja v dolžnikovi stečajni masi lahko izvede na podlagi sodne odločbe stečajnega sodišča ob upoštevanju omejitev, določenih v njej;
- ni mogoče uveljavljati pravice do izvršbe na denarno terjatev dolžnika, določene s sporazumom med upnikom in dolžnikom, v zvezi s plačami ali drugimi prihodki, ki se pri izvrševanju sodne odločbe obravnavajo kot plače ali prihodki.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

S sklepom o insolventnosti se ustvari moratorij na sodni in arbitražni postopek v zvezi s terjatvami in drugimi pravicami, povezanimi s stečajno maso, ki se uveljavljajo s prijavo v postopku zaradi insolventnosti ali ki se štejejo za prijavljene v postopku zaradi insolventnosti, ali v zvezi s terjatvami, ki v postopku zaradi insolventnosti niso bile poravnane. Če ni drugače določeno, ni mogoče nadaljevati teh postopkov, dokler velja sklep o insolventnosti.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Načela, povezana s sodelovanjem upnikov

Postopki zaradi insolventnosti med drugim temeljijo na naslednjih načelih, ki vplivajo na sodelovanje upnikov:

- postopki zaradi insolventnosti se morajo izvajati tako, da nobena stranka ni nepravilno oškodovana ali deležna nezakonite prednosti ter da se doseže hitro, gospodarno in čim večje poplačilo upnikov;
- upniki, ki so po zakonu v enakem ali podobnem položaju, imajo enake možnosti v postopku zaradi insolventnosti;
- če zakon ne določa drugače, pravic, ki jih je upnik pridobil v dobri veri pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, ni mogoče omejiti s sodno odločbo stečajnega sodišča ali na podlagi postopka, ki ga izvaja stečajni upravitelj;
- upniki se morajo izogibati dejanjem, ki so namenjena poravnavi njihovih terjatev zunaj postopka zaradi insolventnosti, razen če je to dovoljeno z zakonom.

Organi upnikov

Organa upnikov sta:

- skupščina upnikov,
- odbor upnikov (ali predstavnik upnikov).

Skupščina upnikov je odgovorna za izvolitev in odstavitev članov in nadomestnih članov odbora upnikov (ali predstavnika upnikov). Pristojnost lahko zadrži za vse zadeve, ki spadajo v pristojnost organov upnikov. Če odbor upnikov ali predstavnik upnikov ni imenovan, njegove pristojnosti opravlja skupščina upnikov, če ni drugače določeno z zakonom.

Če je registriranih več kot 50 upnikov, mora skupščina upnikov ustanoviti odbor upnikov, sicer pa zadostuje izvolitev predstavnika upnikov.

Odbor upnikov izvršuje pooblastila organov upnikov, razen v zadevah, ki so v pristojnosti skupščine upnikov ali jih je skupščina upnikov zadržala v svoji pristojnosti. Zlasti nadzoruje dejavnosti stečajnega upravitelja in ima pravico, da stečajnemu sodišču predlaga predloge v zvezi s postopkom zaradi insolventnosti. Ščiti skupni interes upnikov in v sodelovanju s stečajnim upraviteljem pomaga doseči cilj postopka zaradi insolventnosti. Določbe o odboru upnikov se smiselno uporabljajo za predstavnike upnikov.

Kategorije upnikov

Zakon razlikuje med zavarovanimi in nezavarovanimi upniki.

Zavarovani upnik je upnik, katerega terjatev je zavarovana s premoženjem v stečajni masi v obliki zastavne pravice, pridržne pravice, omejitve prenosa, fiduciarne cesije pravice, dodelitve terjatve v zavarovanje s premoženjem ali podobne pravice v skladu s tujim pravom.

Zavarovani upniki lahko precej vplivajo na potek postopka zaradi insolventnosti. Če je dolžnik gospodarski subjekt, ki se lahko reorganizira v skladu z zakonom o insolventnosti, mora za sprejetje odločitve o metodi insolventnosti (stečaj ali reorganizacija) glasovati vsaj polovica vseh zavarovanih (in enako tudi nezavarovanih) upnikov, navzočih na skupščini upnikov, pri čemer se zadevna polovica izračuna na podlagi zneskov njihovih terjatev, razen če za sklep glasuje vsaj 90 % navzočih upnikov, pri čemer se ta delež izračuna na podlagi zneskov njihovih terjatev. Zavarovani upnik lahko tudi naroči osebi, ki sama nadaljuje vodenje poslova, kako naj upravlja zavarovanje s premoženjem, zavezujoče za navedeno osebo, pod pogojem da so taka navodila namenjena dobremu upravljanju. Tudi stečajnega upravitelja zavezujejo navodila zavarovanih upnikov, ki so namenjena unovčenju zavarovanja s premoženjem. Stečajni upravitelj lahko taka navodila zavrne, če meni, da se lahko predmet zavarovanja s premoženjem unovči ugodneje, ter v tem primeru v okviru svoje nadzorne dejavnosti na stečajnem sodišču vložiti predlog za pregled navodil. Z unovčenjem predmeta, pravice, terjatve ali drugega premoženja v postopku zaradi insolventnosti preneha zavarovanje upnikove terjatve s premoženjem, tudi če navedeni upnik terjatve ni prijavil.

Terjatve zavarovanih upnikov se poravnajo iz celotnega zneska prihodkov iz unovčenja, odštejejo se le honorar stečajnega upravitelja ter stroški upravljanja in unovčenja, in sicer kadar koli med postopkom, pri čemer se upošteva čas nastanka zavarovanja s premoženjem.

Vsi drugi upniki so nezavarovani. Njihov položaj v postopku zaradi insolventnosti je slabši in napovedana raven, po kateri bodo njihove terjatve poravnane, je po statističnih podatkih običajno precej nižja.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečajni upravitelj lahko premoženje v stečajni masi uporabi v stečajnem postopku. Stečajni upravitelj je pooblaščen, da odsvoji stečajno maso, izvršuje pravice in izpolnjuje obveznosti, povezane z dolžnikom, v zadevah, povezanih s stečajno maso. Zlasti izvršuje pravice delničarjev, povezane z delnicami v stečajni masi, sprejema odločitve o poslovnih skrivnostih in drugih zaupnih zadevah, deluje kot delodajalec v zvezi z zaposlenimi pri dolžniku ter je odgovoren za vodenje dolžnikovih poslov, knjigovodstvo in spoštovanje davčnih predpisov. Stečajni upravitelj mora tudi unovčiti premoženje.

V postopku reorganizacije in odpisa dolga ima dolžnik še naprej te pravice, za katere pa veljajo precejšnje omejitve.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Terjatve do stečajne mase in enakovredne terjatve se lahko v celoti poplačajo kadar koli po sprejetju sklepa o insolventnosti.

Razlikuje se med naslednjimi terjatvami:

- terjatvami do stečajne mase, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti ali po razglasitvi moratorija (zlasti vračilo denarnih stroškov in honorarja začasnega upravitelja, dolžnikovega upravitelja in članov odbora upnikov ter terjatve, ki izhajajo iz kreditnega financiranja);
- terjatvami do stečajne mase, ki nastanejo po sklepu o insolventnosti (zlasti denarni odhodki in provizija stečajnega upravitelja, davki, stroški, dajatve, prispevki za socialno varnost, prispevki, ki izhajajo iz državne politike zaposlovanja, in prispevki za javno zdravstveno zavarovanje);
- terjatvami, ki so enakovredne terjatvam do stečajne mase (zlasti terjatve v zvezi z delovnim pravom zaposlenih pri dolžniku in terjatve upnikov za zakonsko določeno preživnino).

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Prijava terjatev

Upniki prijavijo terjatve na stečajnem sodišču s predpisanim obrazcem, to pa lahko storijo od začetka postopka zaradi insolventnosti do roka iz sklepa o insolventnosti. Terjatev, prijavljenih po roku, stečajno sodišče ne upošteva niti niso poravnane v postopku zaradi insolventnosti. Prijavijo se tudi terjatve, ki jih je sodišče že obravnavalo, in izvršljive terjatve, vključno s terjatvami, v zvezi s katerimi poteka postopek izvršbe ali zaplembe. Upnik, ki prijavi terjatev ali se obravnava kot registrirani upnik, lahko kadar koli med postopkom zaradi insolventnosti terjatev umakne.

V vlogi za prijavo terjatve je treba pojasniti, kako je terjatev nastala, in navesti njen znesek. Terjatev mora biti vedno količinsko opredeljena v denarnem znesku, tudi če gre za nedenarno premoženje. Vlogi za terjatev je treba priložiti vse dokumente, na katere se nanaša. Izvršljivost terjatve je treba dokazati z javno listino.

Za namene zastaralnega roka ali roka, ko prenehajo pravice, ima vloga za prijavo terjatve enake učinke kot tožba ali drugo uveljavljanje pravice na sodišču. To obdobje se začne na datum, na katerega je bila vloga predložena stečajnemu sodišču.

Upnik je odgovoren za točnost informacij v vlogi za prijavo terjatve. Stečajno sodišče lahko na priporočilo stečajnega upravitelja naloži kazni, če je navedeni znesek terjatve prevelik (za več kot 100 %), tako da odredi plačilo zneska v stečajno maso, ki se določi ob upoštevanju vseh okoliščin, povezanih s prijavo terjatve in pregledom same terjatve, in sicer do zneska, za katerega je znesek prijavitelne terjatve preseagal ugotovljeno dejansko vrednost.

Pravica upnika do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem se ne upošteva, če je bila terjatev prijavljena v drugačnem vrstnem redu, kot bi morala biti, ali če se ob pregledu ugotovi, da je navedena raven za več kot 100 % presejala raven, po kateri je bila zavarovana. V tem primeru lahko stečajno sodišče kaznuje upnika tako, da mora plačati (denarni) znesek v dobro zavarovanih upnikov, ki so prijavili terjatve z zavarovanjem za premoženje, ki se nanašajo na isto premoženje. Stečajno sodišče znesek navedenega plačila določi ob upoštevanju vseh okoliščin, v katerih je bila izvršena in pregledana pravica do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem, in sicer do zneska, za katerega je vrednost zavarovanja s premoženjem, navedena v vlogi, presejala ugotovljeno vrednost zavarovanja s premoženjem.

Preverjanje prijavljenih terjatev

Prijavljene terjatve najprej pregleda stečajni upravitelj. Ta jih predvsem navzkrižno preveri s spremnimi listinami in dolžnikovimi računovodskimi izkazi ali evidencami, ki se vodijo v skladu s posebno zakonodajo. Nato pozove dolžnika, naj predloži pripombe o teh terjativah. Po potrebi navedene terjatve preveri v sodelovanju z organi, ki takega sodelovanja ne smejo zavrniti.

Če je prijavljena terjatev nepravilna ali nepopolna, stečajni upravitelj pozove upnika, naj jo v 15 dneh popravi ali dopolni (lahko se določi daljši rok), in mu pri tem svetuje. Stečajni upravitelj predloži terjatve, ki se ustrezno in pravočasno ne dopolnijo ali popravijo, stečajnemu sodišču, in to odloči, da se vloga ne bo upoštevala. O tem je treba upnika ustrezno obvestiti.

Stečajni upravitelj pripravi seznam prijavljenih terjatev. Zavarovani upniki so navedeni posebej. Če stečajni upravitelj terjatve zavrne, mora to izrecno navesti. Za vse upnike je treba navesti informacije, ki so potrebne za njihovo identifikacijo in oceno, kako je terjatev nastala, ter opredeliti njihov znesek in razvrstitev. Poleg tega je treba za zavarovane upnike navesti razlog za zavarovanje s premoženjem in metodo zavarovanja s premoženjem.

Stečajno sodišče objavi seznam terjatev v registru insolventnosti pred obravnavo za preverjanje. Takoj objavi tudi morebitne spremembe seznama prijavljenih terjatev v registru insolventnosti.

Prijavljene terjatve se nato preverijo na obravnavi za preverjanje, ki jo odredi stečajno sodišče. Stečajno sodišče določi datum in kraj obravnave v sklepu o insolventnosti. Upniki lahko do konca obravnave za preverjanje spremenijo znesek prijavitelne terjatve, razen če je zavarovana s premoženjem ali je bila zavrnjena s pravnomočnim sklepom. Ne morejo pa spremeniti razloga za nastanek prijavitelne terjatve ali njene razvrstitve.

Zavrnitev terjatev

Avtentičnost, znesek in razvrstitev vseh prijavljenih terjatev lahko zavrne (a) stečajni upravitelj, (b) dolžnik ali (c) prijavljeni upnik.

Če upnikovo terjatev zavrne drug registrirani upnik, mora zavrnitev vsebovati enake dokaze kot tožba na podlagi civilnega zakonika, v njej pa mora biti jasno navedeno, ali zavrača avtentičnost, znesek ali razvrstitev terjatve. Zavrnitev se vroči na predpisanem obrazcu.

V zakonu o insolventnosti so priznane naslednje vrste zavrnitve:

- zavrnitev avtentičnosti terjatve – terjatev naj ne bi nikoli nastala ali je v celoti prenehala ali zastarala;
- zavrnitev zneska terjatve – dolžnikova obveznost naj bi bila nižja od prijavljenega zneska (oseba, ki zavrne znesek terjatve, mora navesti tudi dejanski znesek terjatve);
- zavrnitev razvrstitve terjatve – terjatev naj bi bila manj ugodno razvrščena, kot je navedeno v prijavitelni terjatvi, ali pa se zavrne pravica do poravnave terjatve iz zavarovanja s premoženjem (oseba, ki zavrne razvrstitev terjatve, mora navesti tudi razvrstitev, v skladu s katero naj bi se terjatev poravnala).

Če registrirani upnik zavrne terjatev drugega registriranega upnika, ta upnika postaneta stranki v povezanem sporu. Stečajni upravitelj, ki želi pomagati stranki v povezanem sporu, v katerem ne sodeluje, ima pravico posredovati.

Sklepe o avtentičnosti, znesku in razvrstitvi zavrženih terjatev sprejme stečajno sodišče.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Stečajna masa se unovči v stečajnem postopku. To pomeni, da se vse premoženje, povezano s stečajno maso, pretvori v denarna sredstva za sorazmerno poplačilo upnikov. Stečajno maso unovči stečajni upravitelj. Ta korak je mogoč šele po tem, ko sklep o začetku stečajnega postopka postane pravnomočen in ko je že bila prva skupščina upnikov. Premoženje, za katero obstaja neposredno tveganje, da bo izginilo ali propadlo, je izvzeto, stečajno sodišče pa lahko dovoli izvzetje tudi iz drugih razlogov. Z unovčenjem stečajne mase prenehajo vsi učinki sklepa o izvršbi ali zaplembi in drugih napak, povezanih z unovčenjem premoženja, če ni drugače določeno z zakonom.

Stečajna masa se lahko unovči z:

- javno dražbo;
- prodajo premičnin in nepremičnin v skladu z določbami o izvrševanju zakonika o civilnem postopku;
- prodajo premoženja zunaj dražbe.

Če izkupiček od unovčenja stečajne mase na zadostuje za poravnavo vseh terjatev, se najprej poravnajo honorar stečajnega upravitelja in denarni stroški, nato terjatve upnikov, ki so nastale med moratorijem, terjatve upnikov iz kreditnega financiranja, stroški, povezani z vzdrževanjem in upravljanjem stečajne mase, terjatve zaposlenih pri dolžniku v zvezi z delovnim pravom ter preživalske terjatve upnikov in terjatve v zvezi z odškodnino za okvaro zdravja. Druge terjatve se poravnajo sorazmerno.

Ko je sklep o odobritvi končnega poročila pravnomočen, stečajni upravitelj stečajnemu sodišču predloži osnutek sklepa o razdelitvi stečajne mase, v katerem navede, koliko bi bilo treba plačati za vsako terjatev z revidiranega seznama prijavljenih terjatev. Stečajno sodišče na podlagi tega izda sklep o razdelitvi stečajne mase, v katerem določi zneske, ki se plačajo upnikom. Vsi upniki iz načrta razdelitve se poplačajo sorazmerno z ugotovljenim zneskom njihove terjatve. Pred razdelitvijo se poravnajo še neplačane terjatve, ki se lahko poravnajo kadar koli med stečajnim postopkom, zlasti:

- terjatve do stečajne mase – denarni stroški in honorar stečajnega upravitelja, stroški, povezani z vzdrževanjem in upravljanjem dolžnikove stečajne mase, davki, stroški, dajatve, prispevki za socialno varnost, prispevki, ki izhajajo iz državne politike zaposlovanja, in prispevki za javno zdravstveno zavarovanje itd.;
- enakovredne terjatve – terjatve zaposlenih pri dolžniku v zvezi z delovnim pravom, terjatve upnikov v zvezi z odškodnino za okvaro zdravja, državne terjatve itd.;
- zavarovane terjatve.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Zaključek stečaja

Stečajni upravitelj po unovčenju stečajne mase stečajnemu sodišču predloži končno poročilo. V njem morajo biti opisane vse dejavnosti stečajnega upravitelja in opredeljeni njegovi finančni rezultati. Količinsko mora biti naveden znesek, razdeljen med upnike, in opredeljeni zadevni upniki, pri čemer je naveden znesek njihovih deležev v celotnem znesku. Stečajni upravitelj končnemu poročilu priloži izjavo o honorarju in stroških ter jo predloži stečajnemu sodišču.

Stečajno sodišče pregleda končno poročilo stečajnega upravitelja in račun ter po zaslišanju stečajnega upravitelja popravi morebitne napake ali izpuste v končnem poročilu. Stranke o revidiranem končnem poročilu stečajnega upravitelja obvesti tako, da ga javno objavi. Ko je sklep o odobritvi končnega poročila pravnomočen, stečajni upravitelj stečajnemu sodišču predloži osnutek sklepa o razdelitvi stečajne mase, v katerem navede, koliko bi bilo treba plačati za vsako terjatev z revidiranega seznama prijavljenih terjatev. Stečajno sodišče nato izda sklep o razdelitvi stečajne mase, v katerem določi zneske, ki se plačajo upnikom. Vsi upniki iz načrta razdelitve se poplačajo sorazmerno z ugotovljenim zneskom njihove terjatve. Stečajno sodišče v sklepu o razdelitvi stečajnemu upravitelju določi rok za izpolnitev sklepa, ki ne sme biti daljši od dveh mesecev od začetka pravne veljavnosti sklepa o razdelitvi.

Stečajni postopek se konča tako, da stečajni upravitelj predloži poročilo o izpolnitvi sklepa o razdelitvi, stečajno sodišče pa sprejme sklep o zaključku postopka. Sodišče lahko stečajni postopek zaključi tudi v nekaterih drugih primerih, predpisanih z zakonom, na primer če se ugotovi, da dolžnikovo premoženje očitno ne zadostuje za poplačilo upnikov. Ko sklep o zaključku stečajnega postopka postane pravnomočen, se postopek zaradi insolventnosti zaključi.

Zaključek reorganizacije

Reorganizacija se zaključi s sklepom stečajnega sodišča, v katerem je potrjena izpolnitev načrta za reorganizacijo ali njegovih bistvenih delov. Zoper navedeni sklep se ni mogoče pritožiti.

Reorganizacija se lahko zaključi tudi s sklepom stečajnega sodišča, da se reorganizacija spremeni v stečaj, kar se zgodi v primerih, določenih z zakonom, zlasti kadar nastanejo težave pri odobritvi načrta za reorganizacijo ali skladnosti z njim. Stečajno sodišče ne more spremeniti reorganizacije v stečaj, če so bili izvedeni pomembni vidiki načrta za reorganizacijo. Pritožbo zoper sklep sodišča, da se reorganizacija spremeni v stečaj, lahko vložijo dolžnik, vlagatelj zahtevka za reorganizacijo, stečajni upravitelj ali odbor upnikov. Če se stečajno sodišče odloči, da bo reorganizacijo spremenilo v stečaj, nastanejo učinki, povezani z razglasitvijo stečaja, razen če stečajno sodišče v sklepu določi drugačne pogoje za to spremembo.

Zaključek odpisa dolga

Odpis dolga se zaključi s sklepom stečajnega sodišča, v katerem je priznana izvedba odpisa dolga. Zoper navedeni sklep se ni mogoče pritožiti. Če dolžnik ustrezno in pravočasno izpolni vse obveznosti iz odobrene metode odpisa dolga, stečajno sodišče na priporočilo dolžnika izda sklep, s katerim dolžnika oprosti plačila terjatev, vključenih v postopek odpisa dolga, v obsegu, v katerem še niso bile plačane.

Odpis dolga se lahko zaključi tudi, če sodišče prekine postopek in se odloči, da bo dolžnikovo insolventnost obravnavalo s stečajnim postopkom, kar je mogoče v primerih, določenih z zakonom, zlasti če dolžnik ne izpolni pogojev za odpis dolga.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

V stečajnem postopku v zvezi s premoženjem fizične osebe (kadar koli po zaključku stečajnega postopka) ali pravne osebe (do njenega prenehanja z izbrisom iz javnega registra) je mogoče po zaključku postopka izdati sklep o zaplombi ali izvršbi za terjatev, ki je bila ugotovljena in je dolžnik ni zavrnil ter ni bila poravnana v stečajnem postopku. Ko se predloži zahtevek za izvršbo, je treba predložiti le potrdilo in poročilo o potrditvi zadevne terjatve v stečajnem postopku. Ta pravica zastara deset let po zaključku stečajnega postopka, zastaralni rok pa začne teči na datum začetka veljavnosti sklepa o zaključku postopka.

Pri reorganizaciji se lahko po začetku veljavnosti načrta za reorganizacijo zoper dolžnika odredi in izvede izvršba ali zaplomba, da se izterja terjatev, določena v načrtu za reorganizacijo. Če je bila terjatev zavrnjena, pa je izvršba ali zaplomba mogoča le, če je sklep stečajnega sodišča o ugotovitvi terjatve postal pravnomočen, ta sklep pa je treba priložiti zahtevku.

V primeru odpisa dolga ob zaključku odpisa dolga in oprostitvi plačila preostalih terjatev ni več mogoče zahtevati poravnave preostalih terjatev upnikov z izvršbo ali zaplombo. Pri tem ni pomembno, ali so bili upniki v postopku odpisa dolga delno poplačani oziroma ali so sploh prijavili terjatev v postopku zaradi insolventnosti.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški, in sicer zlasti honorar stečajnega upravitelja in denarni stroški, se morajo pokriti iz stečajne mase, kar pomeni, da jih mora kriti dolžnik.

Ker stečajna masa ni vedno dovolj velika, da bi se z njo lahko krili stroški, lahko stečajno sodišče pred sprejetjem odločitve o predlogu za začetek postopka zaradi insolventnosti odredi, da vložnik predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti do določenega roka vnaprej plača stroške postopka zaradi insolventnosti, kadar je to potrebno za kritje stroškov postopka in kadar potrebnih sredstev ni mogoče drugače zagotoviti. To velja tudi, če je jasno, da dolžnik nima premoženja. Zakon določa zgornjo mejo za taka predplačila. Če je vložnikov predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti več, morajo solidarno plačati predplačilo.

Če s stečajno maso ni mogoče kriti stroškov, se preostali del krije iz predplačila stroškov postopka zaradi insolventnosti, kar pomeni, da ta del krije vložnik predloga.

Če se tudi iz predplačila ne pokrijejo vsi stroški, račun plača država. Posebna zakonodaja določa zgornje meje zneska stroškov, ki ga plača država.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravni akti dolžnika, s katerimi poskuša zmanjšati verjetnost, da bodo upniki poplačani ali da bodo nekateri upniki imeli prednost pred drugimi, so neizvršljivi. Kot pravni akt se obravnava tudi vsaka opustitev dejanja s strani upnika v zvezi s tem. Obstajajo tri kategorije takih neizvršljivih aktov, in sicer (a) pravni akti brez ustreznega povračila, (b) preferenčni pravni akti, zaradi katerih en upnik v škodo drugih upnikov prejme večje plačilo, kot bi ga sicer v stečajnem postopku, in (c) pravni akti, pri katerih dolžnik namerno zmanjša plačilo upniku, če je bila njegova namera znana nasprotni strani ali če bi ob upoštevanju vseh okoliščin morala vedeti zanjo.

Neizvršljivost dolžnikovih pravnih aktov je določena s sodno odločbo stečajnega sodišča o tožbi, ki jo je vložil stečajni upravitelj in v kateri izpodbija dolžnikove pravne akte (tožba za razveljavitev posla). Stečajni upravitelj lahko vloži tožbo za razveljavitev posla v enem letu od datuma, na katerega začne veljati sklep o insolventnosti. Če se v tem roku tožba ne vloži, pravica do razveljavitve posla zapade. Dolžnikovo povračilo, ki izhaja iz neizvršljivih pravnih aktov, je del stečajne mase, ko sodna odločba o ugoditvi tožbi za razveljavitev posla postane pravnomočna.

Neizvršljivost pravnega akta ne posega v njegovo veljavnost. Vendar je v postopku zaradi insolventnosti dolžnikovo povračilo iz neizvršljivih pravnih aktov del stečajne mase. Če dolžnikovega izvirnega povračila iz neizvršljivega pravnega akta ni mogoče vrniti v stečajno maso, je treba zagotoviti enakovredno nadomestilo.

Stečajnega sodišča ne zavezuje sklep drugega sodišča ali drugega organa, ki bi v postopku zaradi insolventnosti ugotovil, da je pravni akt, ki se nanaša na dolžnikovo premoženje ali obveznosti, ničn, ali če bi se do take ugotovitve prišlo drugače. Med postopkom zaradi insolventnosti lahko le stečajno sodišče prouči ničnost takega pravnega akta, in sicer bodisi s predlogom za sprejetje predhodne odločbe bodisi v povezanem sporu o tem vprašanju. Tožbo v navedenem sporu lahko vložijo stranke v postopku zaradi insolventnosti, vendar ne dolžnik, razen če sam nadaljuje vodenje poslov, ali stečajni upravitelj ali tožilstvo. Stečajni upravitelj mora biti vedno tožnik ali toženec. Če je s pravnomočno sodno odločbo nato ugotovljeno, da je pravni akt, povezan z dolžnikovim premoženjem ali obveznostmi, ničn, je treba gospodarsko korist, pridobljeno v obliki povračila, vrniti v stečajno maso.

Če je s sodno odločbo, ki je postala pravnomočna pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, ugotovljeno, da je pravni akt, povezan z dolžnikovim premoženjem ali obveznostmi, ničn, se pravni akt, obravnavan v sodni odločbi, za ničnega šteje tudi v postopku zaradi insolventnosti.

Posebna pravila o nekaterih kategorijah terjatev

Posebna pravila se uporabljajo za naslednje kategorije terjatev:

- terjatve do stečajne mase, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti ali razglasitvi moratorija;
- terjatve do stečajne mase, ki nastanejo po sklepu o insolventnosti;
- terjatve, enakovredne terjatvam do stečajne mase;
- podrejene terjatve;
- terjatve dolžnikovih delničarjev ali članov, ki nastanejo zaradi njihove udeležbe v podjetju ali zadrugi.

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 21/08/2018